

Nasjonalt Program for Velferdsteknologi

Gevinstrealiseringsplan for digitalt tilsyn og eLås i Grimstad kommune

Innholdsfortegnelse

INTRODUKSJON	3
1. SAMMENDRAG	4
2. ENDRINGS- OG GEVINSTOVERSIKT	6
2.1 «Digitalt tilsyn»	6
2.2 «eLås»	9
2.3 Oppsummert endrings- og gevinstoversikt	11
3. GEVINSTVURDERING	14
3.1 Tentativ plan for videre utrulling av teknologi	14
3.2 Gevinster	14
3.3 Kostnader	18
3.4 Oppsummert gevinstvurdering	20
4. GEVINSTREALISERINGSPLAN	23

Introduksjon

Grimstad kommune har sammen med Østre Agder og kommunene Risør, Arendal og Tvedestrand fokus på digitalt tilsyn. Prosjektets navn har vært; Nattilsyn med teknologistøtte. I løpet av prosjektfasen har prosjektet endret seg fra kun å ha fokus på natt til å inkludere hele døgnet. Vi velger derfor i denne rapporten å bruke navnet digitalt tilsyn. Kommunen har fokus på at dette skal bli en integrert del av tjenestetilbudet.

Prosjektet har rettet seg spesielt mot å prøve ut tekniske løsninger for å registrere og eventuelt varsle personalet ved:

- Nattvandring: Når bruker forlater rom eller bolig nattetid.
- Unormal bevegelse/anfall.
- Fall og/eller fravær fra seng.

Et sentralt punkt er at løsningene skal tilpasses individuelt for hver bruker og vedkommende sin situasjon og behov.

Vi har valgt å ta med eLås i denne planen da eLås har betydning for at ansatte kan komme raskere inn til brukere hvor sensorer utløses. eLås bidrar til økt trygghet for brukerne og mer effektiv bruk av ressurser.

Denne gevinstrealiseringsplanen er utarbeidet på tvers av involverte sektorer i kommunen og blir en viktig plan og ledelsesverktøy for å identifisere, dokumentere og vise til effekter av innføring av velferdsteknologi. Den blir et viktig verktøy i det videre arbeidet med innføring og bruk av velferdsteknologi i kommunen. Den ses i sammenheng med Handlingsplan for velferdsteknologi som ble vedtatt politisk i kommunestyret desember 2015.

Planen er utarbeidet etter veiledning fra PA Consulting og i tett samarbeid med de andre Østre Agder - kommunene i prosjektet.

Grimstad kommune:

- En kystkommune og universitetsby i Aust Agder med en befolkning på ca. 22 000 innbyggere. Arealet er ca. 300 km.
- Antall personer over 65 år er ca. 3500, og prognoser viser en stadig økende eldre befolkning de neste årene. Dette medfører flere personer med demenssykdom og flere som har behov for helse og omsorgstjenester fra kommunen.
- Innføring av trygghets og mestrings teknologi er et middel for å begrense veksten i tjenestene.

Trygghets- og mestrings teknologi i Grimstad:

Digitalt tilsyn i omsorgsboliger og hjemmetjenesten

- Sengesensor
- Dørsensor
- Bevegelse sensor
- Kamera

eLås

- I private boliger som mottar hjelp fra hjemmetjenesten
- I private boliger med installert trygghetsalarm

1. Sammendrag

Dette dokumentet inneholder en gevinstrealiseringsplan for trygghets- og mestringsteknologi i Grimstad kommune i 2014-2017.

Det ble kartlagt gevinster knyttet til digitalt tilsyn og elektroniske dørlåser (eLås). Planen skiller mellom gevinster knyttet til økt kvalitet, unngåtte kostnader og spart tid.

Netto nåverdi er lik 24,2 mill. kr. Positiv netto nåverdi viser at de økonomiske gevinstene overstiger kostnadene i perioden 2014-2017, og at satsingen på velferdsteknologi er lønnsomt for kommunen. Forventede gevinster forsvarer investeringer i innføring av teknologi og bruk av ressurser i daglig drift.

De fleste av gevinstene kan ikke hentes fra budsjettet, men fører til unngått økning i budsjettet på sikt. En rekke gevinster er også knyttet til spart tid som må omdisponeres til andre oppgaver. Uten gevinstene knyttet til spart tid, er netto nåverdi lik 9,76 mill. kr.

Nåverdien er fordelt mellom årene på følgende måte:

- 2014: NOK 0,24 mill.
- 2015: NOK 2,85 mill.
- 2016: NOK 9,42 mill.
- 2017: NOK 11,67 mill.

Det er større usikkerhet knyttet til gevinster i 2017. Realisering av disse gevinstene forutsetter at kommunen følger utrullingsplanen i kapitlet 3.1, og gjør gode valg rundt mottakere av teknologien.

Oppsummering av de viktigste gevinstene:

Økt kvalitet

Digitalt tilsyn gir økt trygghet for brukere, pårørende og ansatte ved at de blir varslet når brukerne forlater boligen nattestid eller er lenge borte fra sengen. Dette fører til at brukerne får hjelp når de trenger det og at hjemmesykepleien får frigjort tid til økt beredskap.

Unngåtte faste tilsyn på natt kan føre til at brukeren ikke blir forstyrret på natt, sover bedre og dermed får økt funksjonsevne.

Unngåtte kostnader

Bruk av digitalt tilsyn kan føre til at veksten i helse og omsorg bremses ved at ressursene brukes mer effektivt. Brukeren får tilsyn når de trenger det og ikke rutinemessig. Faste tilsynsbesøk på natt kan tas bort og oppbemanning kan unngås.

Spart tid

Ansatte sparer tid ved at de ikke trenger å kjøre lange strekninger for å sjekke at brukere sover. Med eLås sparer de tid på å kjøre etter nøkler og kan rykke raskere ut på alarmer fra trygghetsalarmer eller sensorer.

De forventede gevinstene antas å være betydelig høyere enn forventede kostnader da bemanning i helsetjenesten er en av de største utgiftspostene for kommunen og veksten i helsetjenesten antas å være betydelig de neste årene. Det er derfor viktig med målrettede tiltak for å begrense denne veksten. Velferdsteknologi er et viktig tiltak i denne sammenheng. For å sikre gevinster med innføring av velferdsteknologi er det viktig med forankring i ledelsen, involvering av flere deler i tjenesten, samarbeid på tvers av sektorer og vilje til å satse.

Gevinstestimatene er et potensial, ikke faktiske gevinster. Det kreves systematisk arbeid med realisering av gevinstene. Kapittel 4 angir kommunens plan for dette.

2. Endrings- og gevinstoversikt

Dette kapitlet beskriver gevinstene som Grimstad kommune vil oppnå gjennom utrulling av digitalt tilsyn og eLås. Kapitlet beskriver hvordan helse- og omsorgstjenestene skal endres ved hjelp av teknologi og hvilke positive effekter dette vil skape for brukere, pårørende og ansatte. Det angis videre forutsetninger for at gevinstene blir realisert.

2.1 «Digitalt tilsyn»

Gjennom digitalt tilsyn får brukere som vurderes til å ha behov, installert sensorer som varsler personalet eller pårørende når bruker for eksempel forlater boligen nattetid eller er borte fra senga over en tidsbestemt periode. Systemet stilles inn individuelt ut fra behov hos brukeren og etter kartlegging av adferdsmønster. Teknologien som brukes er en enkel dørsensor og sengematte. I hjemmetjenesten er denne teknologien tilkoblet digitalt trygghetsalarm. I kommunale boliger er det teknologi som er koblet til en styrings boks i hver leilighet og er tilkoblet en web portal hvor serveren er plassert hos IKT Agder og hvor ansatte på jobb har tilgang til å sjekke status hos brukerne og gjøre individuelle innstillinger. Nattevaktene får SMS på tjenestetelefonen når sensorene blir utløst. I hjemmetjenesten ringer sensoren automatisk direkte til hjemmetjenesten ved utløsning av sensor. Nattevaktene rykker da ut til den boligen hvor sensoren ble utløst. Dette gjør at personalet kun besøker brukerne når en sensor er utløst og ikke ved rutinemessige besøk for å sjekke at alt er greit hos brukeren. Det planlegges å ta i bruk kamera i noen boliger (spesielt boliger som ligger i utkantstrøk med lang kjørevei) som kan kobles inn når sensorer blir utløst for å se hva som har utløst alarmen og til å vurdere om brukeren trenger besøk av hjemmetjenesten.

Brukeren som får denne teknologien blir nøye kartlagt ut fra behov. De som vurderes til å ha behov for denne teknologien er i hovedsak brukere med en demenssykdom/kognitiv svikt, vandrertendens og/eller falltendens. Teknologien skal også installeres i bolig for psykisk utviklingshemmede for å sikre økt selvstendighet og hindre forstyrrelser på natt.

Endringer

Bruk av digitalt tilsyn sikrer at brukere får tilsyn ved behov og ikke ved tidsbestemte tilsynsrunder/tilsynsbesøk. Dette innebærer

- Færre tilsynsbesøk
- Brukerne blir ikke unødig forstyrret på natt
- Nattevaktene varsles når brukere går ut på natt eller vandrer på natt

Gevinster

Endringer i tjenesten som følge av digitalt tilsyn kan føre til flere gevinster som beskrevet under:

Unngått oppbemanning på natt

Digitalt tilsyn kan bidra til å hindre vekst i tjenestene ved at flere kan bo trygt hjemme uten at bemanningen må økes i tråd med veksten i antall brukere. Hjemmetjenesten rykker kun ut ved behov og utløsning av alarm. I omsorgsboliger har brukerne den siste tiden et høyere omsorgsbehov og flere har en demenssykdom. Dette fører til at det blir økt behov for bemanning i disse boligene for å ta hånd om de økende behovene. Vi ser dette tydelig ved omsorgsboligene ved Frivolltun hvor systemet nå har vært i bruk i over ett år. De korte periodene hvor systemet pga tekniske problemer ikke har vært i drift har det vært helt nødvendig med en ekstra pleier på natt for å ta hånd om personer som vandrer og for å sikre forsvarlig drift.

Redusert behov for faste fysiske tilsyn

Digitalt tilsyn kan føre til at vi kan redusere/fjerne faste fysiske tilsyn. Personer spesielt med en demenssykdom som bor hjemme kan ha utfordringer med vandring på natt. Flere går ut lettkledde på nattetid, noe som kan føre til utrygghet for pårørende og brukeren selv. For å sikre trygghet har hjemmetjenesten derfor tilbudt faste tilsyn til brukere på natt. Dette krever store ressurser da det kan være lange avstander og hjemmetjenesten bruker mye tid på kjøring. De vil da være mindre tilgjengelige ved uforutsette hendelser og utløsning av alarmer. Når faste fysiske tilsyn reduseres vil hjemmetjenesten få høyere beredskap.

Riktigere bruk av ressurser - "rett hjelp til rett tid"

Ved færre faste tilsyn får hjemmetjenesten bedre tid til å ta hånd om akutte hendelser. Hjemmetjenesten står bedre rustet til å ta hånd om brukere raskt som trykker på trygghetsalarm eller der hvor sensorer blir utløst

Økt livskvalitet for brukere - bevart verdighet, økt trygghet, mestring og frihet

Faste tilsyn fører i noen tilfeller til forstyrrelser av brukerne på natt. Noen brukere våkner ved disse tilsynene og vi ser at bruk av digitalt tilsyn har ført til at brukere sover bedre på natt da de ikke blir forstyrret. Dette kan føre til økt livskvalitet og følelse av bevart verdighet og mestring. Mange melder om at de føler trygghet ved at hjemmetjenesten kommer når de trenger det. Tidligere var det flere brukere som var redde for at de skulle falle på natt mellom de faste tilsynene og at dette ikke ble oppdaget på flere timer. Nå føler flere brukere trygghet for at de får hjelp når de trenger det.

Digitalt tilsyn kan også sikre at brukere kan bo hjemme lenger og dermed oppleve mestring og frihet. Brukere med en demenssykdom som det f.eks. er fare for at

vandrer ut på natt har tidligere blitt innlagt på sykehjem. Mange ønsker å bo hjemme lengst mulig, og digitalt tilsyn kan bidra til dette.

For psykisk utviklingshemmede kan behov for økt selvstendighet være viktig. Mange har personell tilstede hele døgnet for å sikre trygghet. Bruk av digitalt tilsyn hos denne brukergruppen kan gi økt selvstendighet og viktig alene-tid ved at personalet kun tilkalles ved behov og utløsning av sensorer.

Økt trygghet for pårørende

Mange pårørende er urolige for sine nærmeste som pga en demenssykdom vandrer på natt eller har risiko for fall. Digitalt tilsyn kan føre til at pårørende føler seg trygge på at sine nærmeste får hjelp når de trenger det. Flere pårørende har meldt om lettelse og bedre nattesøvn når digitalt tilsyn har blitt installert.

Bedre funksjon som følge av bedre nattesøvn

Digitalt tilsyn fører til at brukere ikke blir forstyrret unødvendig på natt noe som igjen kan gi bedre nattesøvn. Søvn har stor betydning for helsa og påvirker funksjonsnivået. Ansatte har meldt om at brukere som har fått installert nattilsyn sover bedre, er mindre urolig også på dagtid, spiser bedre og fungerer bedre.

Bedre arbeidshverdag for ansatte - god oversikt, økt trygghet, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste

Digitalt tilsyn har spesielt i omsorgsboligene ført til økt oversikt og trygghet for ansatte. Ved Frivolltun er det kun en nattevakt på 42 leiligheter over tre etasjer. Med en økende andel beboere med demenssykdom og vandrertendens har ansatte meldt om usikkerhet og følelse av ikke å ha oversikt over brukerne på natt. Med digitalt tilsyn til de brukerne med størst behov melder nattevaktene om en betydelig økt oversikt og trygget. De melder om at de føler mindre stress og føler tilfredshet over å kunne jobbe mer målrettet. De uttaler at systemet har reddet liv ved at de gjennom digitalt tilsyn har oppdaget flere beboere lettkledde på vei ut nattetid. Disse ville ikke ha blitt oppdaget like raskt uten digitalt tilsyn. For å ivareta veksten i behov og unngå videre oppbemanning er en forutsetning for videre gevinst at digitalt tilsyn installeres i flere av leiligheten. Det anbefales at det legges til rette for en teknologi som raskt kan installeres når behovet oppstår for alle som bor i omsorgsboligene.

Vi ser også at ansatte i hjemmetjenesten opplever trygghet med digitalt tilsyn. De har bedre oversikt, er tryggere på at det ikke ligger brukere på gulvet som har falt uten å få gitt beskjed, og de føler ikke at de invaderer folks hjem og private sfære på samme måte som før.

Forebygge fall som kan føre til innleggelser på korttidsopphold og sykehusopphold (på institusjon og omsorgsboliger)

Digitalt tilsyn stilles inn individuelt slik at personalet kan få varsel raskt når personer med falltendens reiser seg fra seng eller stol. Dette har ført til at flere brukere har fått rask hjelp og unngått fall.

Redusere konsekvenser av fall og andre hendelser som kan føre til innleggelser på korttidsopphold og sykehusopphold

Brukere som faller spesielt på natt kan bli liggende flere timer uten at dette blir oppdaget og rask hjelp satt i gang. Brukere som blir liggende på natt kan bli kalde og få komplikasjoner. Et enkelt brudd som ikke blir behandlet riktig og raskt kan utvikle seg til et komplisert brudd med behov for lengre opphold på sykehus/sykehjem. Digitalt tilsyn kan føre til at personer som faller blir raskt oppdaget og at riktig hjelp settes i gang for å unngå komplikasjoner.

Unngått korttidsopphold ved at brukere kan reise rett hjem etter sykehusopphold

Digitalt tilsyn kan føre til at brukeren kan reise rett hjem etter sykehusopphold da det er enklere å varsle tjenesten ved behov. En forutsetning for dette er at kommunen har utstyr tilgjengelig og personell som raskt kan installere digitalt tilsyn.

Bedre oversikt - kan kartlegge døgnrytme, vaner og bruk av alarmer

Digitalt tilsyn kan brukes til å kartlegge døgnrytmen til nye brukere for å enklere sette i verk riktige tjenester. Bestillerenheten melder om behov for dette og at dette har gjort saksbehandlingen enklere og mulighet for å gi brukerne riktige tjenester

2.2 «eLås»

Grimstad kommune innfører eLås til brukere av hjemmetjenesten og brukere som har trykkgghetsalarm for å øke sikkerheten for bruker og sikre rask tilgang til boligen for hjemmetjenesten når brukeren trenger besøk. eLås monteres på innsiden av brukerens dør og er ikke synlig utenfra. Den åpnes enkelt via blåttann fra hjemmetjenestens mobiltelefon gjennom mobil journal system. Dette sikrer at det kun er ansatte i hjemmetjenesten med tilgang til journalopplysninger som har tilgang til å komme inn i brukers bolig. Dette sparer hjemmetjenesten for unødvendig kjøring etter nøkler og sikrer raskere utrykning ved alarmer ved at de alltid har tilgang til den elektroniske nøkkelen når det er brukere av hjemmetjenesten som har behov for hjelp. Det sikrer også at nøkler ikke kommer på avveie og i uvedkommende sine hender.

Endringer

Hjemmetjenesten har ikke med seg fysiske nøkler når de utfører oppdrag hos brukere eller rykker ut på alarmer. Endringene er som følger:

- Brukere av hjemmetjenesten og/eller brukere av trygghetsalarm får montert en eLås på innsiden av døra
- Hjemmetjenesten får tilgang til elektronisk nøkkel gjennom journalsystemet Lifecare Mobil Pleie (LMP). Når de henter arbeidsliste på mobilen får de samtidig elektronisk nøkkeltilgang
- Hjemmetjenesten banker på brukers dør for å aktivisere låsen og åpner låsen via blåtann fra mobil
- Ved utrykning på alarm henter hjemmetjenesten som er nærmest boligen den elektroniske nøkkelen via søk på bruker i journalsystemet LMP. De trenger ikke kjøre for å hente nøkkel
- Brukeren er trygge på at de som låser seg inn i boligen er autoriserte og ansatte i hjemmetjenesten da tilgangen til eLås styres gjennom strenge tilgangsrutiner

Gevinster

Mindre tid forbrukt på nøkkelhåndtering

Med eLås trenger ikke hjemmetjenesten å hente nøkkel til brukere før besøk. Dette kan føre til mindre kjøring etter nøkkel og hindre usikkerhet rundt nøkler på avveie

Bedre arbeidshverdag for ansatte - bedre flyt, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste

Ved at ansatte slipper å hente nøkler før besøk hos brukere kan de få økt flyt i arbeidet og mindre stressnivå. Det er lettere å overføre et besøk til en kollega hvis en blir forhindret hos en annen besøk. Ved utløsning av alarmer kan den i tjenesten som er nærmest brukeren rykke ut siden de slipper å kjøre etter nøkler. Dette kan føre til mer målrettet arbeid og hindre usikkerhet ved at brukere må vente lenge før de kan få hjelp.

Økt trygghet for brukere

Med eLås sikres brukernes trygghet ved at de kan få raskere hjelp hvis alarmer/sensorer utløses ved at hjemmetjenesten ikke trenger å kjøre for å hente nøkkel.

eLås sikrer også brukernes trygghet ved at de ikke trenger å være usikre på at nøkler kommer på avveie. De er sikre på at de som låser seg inn er autoriserte og ansatte i hjemmetjenesten siden tilgangen sikres gjennom streng tilgangskontroll.

Økt trygghet for pårørende

På samme måte som for brukeren selv sikres pårørende ved at de ikke trenger å være redde for at nøkler kommer på avveie, at de som låser seg er autoriserte og at

sine nærmeste får raskt hjelp ved utløsning av alarmer/sensorer. Pårørende kan bruke låsen som tidligere da eLås ikke påvirker opprinnelig lås og kan åpnes opp med vanlig nøkkel.

Unngått universal nøkkelskifte og nøkkelboks

Hos noen brukere er det montert Nøkkelboks. Hvis en systemnøkkel kommer på avveie må systemnøkkelen byttes og alle nøkkelboksene kodes om fysisk. Dette unngås ved eLås. Nøkkelboks gjør det synlig for alle at beboer har hjelp fra hjemmesykepleier. Dette unngås ved eLås, da denne ikke er synlig fra utsiden

2.3 Oppsummert endrings- og gevinstoversikt

Arbeidsprosess	Endring	Gevinst	Forutsetninger
Digitalt tilsyn			
Hjemmetjeneste, sykehjem og omsorgsboliger: Tilsyn.	Brukere får tilsyn ved behov istedenfor ved faste tidspunkter. Brukere blir ikke forstyrret og/eller vekket av unødvendige tilsynsbesøk.	<ul style="list-style-type: none"> • Unngått oppbemanning på natt • Redusert behov for faste fysiske tilsyn • Riktigere bruk av ressurser - "rett hjelp til rett tid" • Økt livskvalitet for brukere - bevart verdighet, økt trygghet, mestring og frihet • Økt trygghet for pårørende • Bedre funksjon som følge av bedre nattesøvn • Bedre arbeidshverdag for ansatte - god oversikt, økt trygghet, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste 	<ul style="list-style-type: none"> • Sikker og pålitelig teknologi (må tåle strømbryt og lignende endelser og sende varsler ved tekniske feil og tom batteri) • Kompetanseheving og holdningsarbeid hos ansatte - sikre god opplæring og gode brukermanualer • God oppfølging av brukere med holdnings- og tryggingarbeid • Forventningsavklaring og god dialog med pårørende gjennom hele pasientforløpet sikres i samarbeid med prosjektet "Gode pasientforløp" • Bestillerkontoret må være oppdatert mht. velferdsteknologi og ha gode kriterier for tildeling av velferdsteknologi" • Velferdsteknologiprojektet sikrer at god prosess for kartlegging av brukere og individuell tilpasning av teknologiske hjelpemidler defineres i "Gode pasientforløp". Prosessen bør understøttes av tydelige sjekklister og rollefordeling ved kartlegging. • Gode rutiner i alle ledd, tydelig rollefordeling og godt samarbeid mellom dag- og kveldsvakter og ulike enheter • God beskrivelse av bruker er dokumentert i PLO-system

			<p>og er lett tilgjengelig på mobil for hjemmetjenesten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilgjengelig teknisk bistand fra leverandører og lokale ressurspersoner • Tilgjengelig (reserve)utstyr på lager • Mulighet til å tilpasse eller flytte utstyret ved endret behov eller flytting hos brukere • Tilstrekkelig mottakskapasitet for alarmer og god responstjeneste • Teknisk overvåking av velferdsteknologi 24/7 • God back-up plan og reserveløsninger for utforsatte hendelser og teknologiske feil • God mobildekning sikres gjennom tydelige krav til leverandører av velferdsteknologi
<p>Hjemmetjeneste, sykehjem og omsorgsboliger: Håndtering av fall og hendelser.</p>	<p>Brukere får raskere hjelp ved fall og andre hendelser. Det blir hindret at de blir liggende lenge etter hendelsen. Ansatte kan redusere vandring og uroligheter i nærmiljøet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forebygge fall som kan føre til innleggelse på korttidsopphold og sykehusopphold (på institusjon og omsorgsboliger) • Redusere konsekvenser av fall og andre hendelser som kan føre til innleggelse på korttidsopphold og sykehusopphold • "Ungått korttidsopphold ved at brukere kan reise rett hjem etter sykehusopphold • Økt trygghet for pårørende • Økt livskvalitet for brukere - bevart verdighet, økt trygghet, mestring og frihet 	<ul style="list-style-type: none"> • Samme som for punkt 1 • Gjennomtenkt valg av første linje for mottak av alarmer per bruker - lokalt personell, pårørende eller responscenter • Gode tekniske løsninger og rutiner for avklaring av alarmer • Tilgjengelige ressurser for rask respons • Gode nøkkelrutiner og bruk av eLås
<p>Hjemmetjeneste, sykehjem og omsorgsboliger: Dokumentasjon.</p>	<p>Tjenesten blir bedre dokumentert gjennom loggføring i administrasjonsprogrammet for sensorene.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Økt trygghet for brukere • Bedre oversikt - kan kartlegge døgnrytme, vaner 	<ul style="list-style-type: none"> • Samme som for punkt 1 • Gode rutiner for dokumentasjonspraksis

		og bruk av alarmen • Økt trygghet for pårørende	
Hjemmetjeneste, sykehjem og omsorgsboliger: Tildeling av institusjonsplass.	Brukere kan bo lengre hjemme under trygge forhold.	• Unngåtte institusjonsplasser • Økt livskvalitet for brukere	Samme som for punkt 1
eLås			
Hjemmetjeneste og omsorgsboliger: Nøkkelhåndtering	• Mobil brukes til å åpne døren gjennom Bluetooth fra det mobile journalsystemet LMP	• Mindre tid forbrukt på nøkkelhåndtering • Bedre arbeidshverdag for ansatte - bedre flyt, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste • Økt trygghet for brukere • Økt trygghet for pårørende • Unngått systemnøkkelskifte	• Samme som for punkt 1 • Gode og oppdaterte nøkkelrutiner (sikre at mobilen er tatt med)

3. Gevinstvurdering

Dette kapitlet inneholder vurdering av gevinstene som Grimstad kommune vil oppnå gjennom utrulling av digitalt tilsyn og eLås i 2014-2017, og detaljerer hvordan disse skal måles.

3.1 Tentativ plan for videre utrulling av teknologi

Vi har per mai 2016 installert 16 enheter med digitalt tilsyn ved omsorgsboligene ved Frivolltun. For å få full utnyttelse av systemet og oppnå full effekt og flere gevinster er det behov for digitalt tilsyn i alle leilighetene ved Frivolltun slik at de som trenger digitalt tilsyn raskt kan få dette tilkoblet. Per i dag er det kun mulig for de pasientene som bor i de 16 leilighetene til å ta i bruk digitalt tilsyn. Det meldes om at det er flere beboere som kunne ha behov for denne teknologien. Vi ser også at det kan være behov for digitalt tilsyn også i sykehjemsdelen ved Frivolltun og ved Feviktn sykehjem. Vi legger derfor inn plan for utvidelse til sykehjemmene slik at alle pasientene kan få dette tilbudet uavhengig av om de bor i omsorgsboliger eller sykehjem.

Ved Landviktun er det kjøpt inn utstyr til leilighetene ved en bolig for psykisk utviklingshemmede. Leverandøren venter på noen deler, og vi har derfor ikke fått installert løsningen for Landviktun per dags dato.

I hjemmetjenesten ute har vi lagt digitalt tilsyn inn som et tilbud i tjenestene. Per i dag har vi 22 brukere med digitalt tilsyn i hjemmetjenesten. Dette tallet øker jevnt ut fra behov.

Teknologi	Forventet antall brukere				
	2016	2017	2018	2019	2020
Digitalt tilsyn Frivolltun omsorgsboliger (+ sykehjem fra 2018)	16	42	50	60	70
Digitalt tilsyn Landviktun - bolig for psykisk utviklingshemmede	6	6	6	6	6
Digitalt tilsyn Hjemmetjenesten	30	50	70	85	100
eLås	300	400	430	480	550

3.2 Gevinster

Som beskrevet i kapittel 2, ser vi flere gevinster. Disse vil nå bli beskrevet før utregningen av gevinster vises i en oppsummerende tabell.

ØKT KVALITET

Trygghet for brukere, ansatte og pårørende

Digitalt tilsyn gir betydelige gevinster når det gjelder økt trygghet. Flere brukere, pårørende og ansatte melder fra om dette til prosjektleder og ledere.

Forskningsrapport fra UiA viser også denne effekten. Digitalt tilsyn viser seg også å gi bedre søvn gjennom færre forstyrrelser på natt og økt trygghet. Bedre søvn og økt trygghet kan igjen føre til økt livskvalitet og bedre fungering på dagtid.

Flere ansatte melder om betydelig bedre oversikt og en mer forutsigbar arbeidshverdag ved bruk av digitalt tilsyn. Ansatte melder også om en bedre arbeidshverdag med eLås da de raskt kan komme inn til bruker og slipper å bruke unødvendig tid på å kjøre etter nøkler.

Vi ønsker å følge opp mer systematisk effekt av digitalt tilsyn for brukere med «hva er viktig for deg skjema», et enkelt skjema hvor bruker scorer hvordan de opplever trygghet/mestring e.l. før innføring av teknologi, etter noen uker med bruk og igjen etter flere uker. For pårørende og ansatte vil vi bruke enkel smilefjesundersøkelse for å måle effekt.

PA Consulting skal også dokumentere kvalitative effekter i et effektstudie.

UNNGÅTTE KOSTNADER

Unngått oppbemanning på natt i kommunale boliger

Vi ser at når systemet har vært nede av tekniske grunner har det vært behov for å ha inn en ekstra pleier på natt i omsorgsboligene. Før vi fikk installert digitalt tilsyn var det to ansatte på natt. Vi har derfor spart en nattevakt fra dette ble installert sommeren 2014. Én nattevakt tilsvarer 1,8 årsverk, eller 1 370 000 kr.

I boligene på Landviktun hvor vi planlegger innstallering av digitalt tilsyn er det nå pga. økt behov to ansatte på natt. Vi håper med installert digitalt tilsyn å kunne gå tilbake til kun en ansatt på natt når systemet er installert og har derfor lagt inn en besparelse på 2 nattevakter fra 2017 som inkluderer både Frivolltun og Landviktun.

Unngått oppbemanning på natt i hjemmetjenesten

I hjemmetjenesten ute er det kun en bil på natt med to ansatte. I nær fremtid vil det på grunn av økning generelt i bruk av hjemmetjenester være behov for flere nattevakter, men digitalt tilsyn vil kunne bremse dette behovet. I 2017 ville det trolig ha vært behov for et ekstra nattevakt team (3,6 årsverk) for å ta hånd om det økende behovet for tilsyn (estimert til 70 tilsyn per natt) i tillegg til økt behov for trygghetsalarm (flere brukere med trygghetsalarm). Dette tilsvarer 2 740 000 kr.

Forebygge fall og redusere konsekvensene av fall

Vi har gått gjennom fallstatistikken fra avvikssystemet qm+ ved omsorgsboligene tilknyttet Frivolltun. Vi ser at ingen av dem som har falt på natt har digitalt tilsyn. I samme tidsperiode er det registrert 13 fall på natt blant dem som ikke har digitalt tilsyn, og vi vil påstå at vi har forhindre flere fall ved bruk av digitalt tilsyn. Lederen ved senteret sier at disse tallene viser at digitalt tilsyn hjelper ved at det raskt blir oppdaget om noen er oppe og vandrer på natt og dermed kan forhindre fall.

Det er vanskelig å dokumentere unngåtte konsekvenser av fall, men vi antar at flere av disse forhindrete fallene ville ha ført til hoftebrudd. Statistikken fra Helsedirektoratet¹ viser at det er 15 årlige hoftebrudd per 1000 personer i alderen av 65+. I Grimstad vil dette si ca. 50 hoftebrudd for denne aldersgruppen. En stor andel eldre med demens og falltendens bor i omsorgsboliger ved Frivolltun. Det er derfor ikke usannsynlig at vi reduserer flere hoftebrudd med bruk av digitalt tilsyn, og vi beregner å ha unngått 1 lårhalsbrudd hvert halvår etter at systemet ble installert sommeren 2014.

I følge beregninger fra Helsedirektoratet¹ er kommunale kostnader ved et hoftebrudd kr. 230 000 pr. år.

På avdelingen er det et ønske om fallregistrering mer systematisk, og dette vil bidra til mer nøyaktige data angående fall. Vi planlegger å opprette en egen journalkode i Gericca som gjør det lettere å ta ut statistikk på dette.

Unngått korttidsopphold ved at brukere kan reise rett hjem

Etter samtale med Bestillerkontoret kommer det frem at vi har to brukere som på grunn av rask installasjon av digitalt tilsyn kunne reise rett hjem etter et sykehusopphold 1. halvdel av 2016. De ville uten digitalt tilsyn ha fått tilbud om korttidsopphold ved sykehjem på minst 2 uker hver. Dette tilsvarer 28 døgn på korttidsopphold. Et døgn på institusjon i Grimstad er beregnet til 2 335 kr (KOSTRA tall 2015). Dette tilsvarer 65 380 kr. Vi antar at dette tallet vil stige i 2016 og 2017. Vi beregner derfor 42 døgn (3 brukere x 2 uker x 2 335 kr = 98 070) i 2016 og 70 døgn (5 brukere x 2 uker x 2 335 kr = 163 450 kr) i 2016. Vi startet med digitalt tilsyn i hjemmetjenesten 2. halvdel av 2015 og ser gevinstene av dette først fra 2016.

Unngått behov for langtidsplass

Etter samtale med Bestillerkontoret kommer det frem at 4 brukere har fått forsinket innleggelse på langtidsplass i ca. 3 mnd. hver og har kunnet bo hjemme lenger med digitalt tilsyn. Dette tilsvarer 360 liggedager på langtidsplass og dermed over 840 000

---

¹ <http://www.skafor.org/PageFiles/27819/JL-%20Fallskader%20-%20kostnader.pdf>

kr. Vi beregner at dette tallet vil være økende i 2016 og 2017. Vi estimerer 6 brukere i 2016 á 3 mnd. og 8 brukere á 3 mnd. i 2017.

SPART TID

Redusert antall besøk av hjemmetjenesten

Grimstad kommune har 22 installeringer med digitalt tilsyn hos hjemmeboende per mai 2016. Etter gjennomgang med brukere som har digitalt tilsyn i hjemmetjenesten og vurdering av tjenestetilbudet deres fra Bestillerkontoret kommer det frem at uten tilbud om digitalt tilsyn ville det ha vært 28 flere faste tilsyn per natt i hjemmetjenesten per mai 2016. Inkludert kjøring ville dette ha sprengt kapasiteten til hjemmetjenesten som kun består av en bil med to pleiere. I kommunen er det besluttet at nattevaktene alltid skal kjøre to sammen og være to pleiere på tilsyn og utrykning.

Når vi installerer sensorer vil det naturlig bli noen flere alarmer og utrykninger for hjemmetjenesten. Per mai 2016 har det gjennomsnittlig kun vært 2 alarmer fra sensorer per natt, og vi har da fortsatt spart 26 tilsyn (28 faste – 2 utrykninger). Det er derfor ikke urealistisk at vi unngår oppbemanning på natt pga. sparte faste tilsyn selv om det blir noen flere utrykninger på alarmer.

For andre halvdel 2016 antar vi at 30 vil ha montert digitalt tilsyn, og vi beregner 40 reduserte tilsyn da det er noen som kun ville ha fått innvilget 1 tilsyn per natt. Dagens statistikk viser 2 alarmer per natt for 20 installeringer med digitalt tilsyn. Vi kan derfor estimere 3 alarmer per natt for 30 installeringer med digitalt tilsyn. Spart antall tilsyn er da 40 reduserte tilsyn – 3 utrykninger på alarmer = 37. Tidsbruk per tilsyn beregnes til 30 min (besøk, kjøring og dokumentasjon). Med to pleiere i bilen vil tidsbruken bli 1 time per tilsyn.

Timepris per tilsyn: gjennomsnittlig årslønn inkl. sosiale kostnader 760 000 kr / antall timer per årsverk 1 846 = 412 kr per time. 26 reduserte tilsyn per natt for først halvdel 2016 og 37 reduserte tilsyn per natt i andre halvdel 2016 beregnes dermed til en innsparing på ca. 4,7 millioner (første halvdel: 26 tilsyn x 1 time x 412 kr x 365 netter; andre halvdel: 37 tilsyn x 1 time x 412 kr x 365 netter).

Den sparte tiden kan ikke omgjøres til besparte årsverk, da bemanningen på natt i dag er på et minimumsnivå. Redusert antall tilsyn kan likevel hjelpe til å hindre behov for økt bemanning i tråd med veksten og kan øke beredskapen.

Det ble ikke tatt med sparte tilsyn i 2017, fordi vi unngår oppbemanning på natt i 2017. Se gevinsten «Unngått oppbemanning på natt i hjemmetjenesten».

Redusert tidsforbruk på nøkkelhåndtering i hjemmetjenesten

Ansatte rapporterer en betydelig reduksjon i tidsforbruk i hjemmetjenesten på håndtering av nøkler. Vi har ikke gjort egne beregninger, men viser til Bærum

kommune sin gevinstrapport² som beregner 0,022 sparte årsverk per elektronisk lås. Ved planlagt oppskalering av eLås ønsker vi å gjøre en grundigere datainnsamling av tidsbruk før og etter innføring i en ny hjemmetjenestesone.

Ikke-vurderte gevinster

Bedre arbeidshverdag for ansatte kan ha en innvirkning på korttidsfraværet, men korttidsfravær er sammensatt og ikke kun avhengig av ny teknologi. Effekt på korttidsfraværet er derfor ikke tatt med i denne gevinstplanen selv om vi ser at det har en indirekte effekt.

Vi har også benyttet digitalt tilsyn på dagtid i noen leiligheter og har dermed spart noen tilsyn. Dette er kun utprøvd i liten skala og gevinstene her er ikke tatt med i denne planen, men vi ser for oss at digitalt tilsyn også på sikt kan anvendes på dagtid med store gevinster.

Ansatte opplever at de har fått unngåtte leteaksjoner. De har fått flere varsler om pasienter som har vært på vei ut, lettkledde, på nattestid både sommer og vinter. Digitalt tilsyn har ført til at disse pasientene har fått hjelp raskt tilbake i seng, og leteaksjoner har vært unngått. Denne effekten er ikke tatt med i gevinstvurderingen.

3.3 Kostnader

Investeringer

Til digitalt tilsyn i omsorgsboligene ved Frivolltun ble det kjøpt inn en portalløsning og tilhørende komponenter til 10 leiligheter gjennom en felles FoU-kontrakt i Østre Agder i 2014. Utgiftene til dette innkjøpet ble dekket av budsjett fra Østre Agder og ikke Grimstad kommune. Investering for 10 leiligheter var ██████ kr hvorav ██████ kr var for programvarelisens til portalen. Pris for portallisensen øker ikke med økende antall leiligheter med installert digitalt tilsyn.

I 2015 ble det gjort en ny investering i utstyr til 6 nye leiligheter ved Frivolltun og det ble kjøpt inn utstyr til 6 leiligheter ved Landviktun. FoU-kontrakten med leverandøren av disse løsningene gikk ut i 2015 og vi kan derfor ikke kjøpe inn mer utstyr i 2016 gjennom denne kontrakten. Support og drift dekkes fortsatt av FoU-kontrakten.

Når det gjelder digitalt tilsyn ute i hjemmetjenesten kjøpes utstyr fortløpende av kommunens leverandør av trygghetsalarmer. Sensorer tilknyttet dette koster ca. 3 000 kr per stk.

Det ble kjøpt inn 100 eLås á ██████ kr per stk. i 2015, og det planlegges ytterligere investering i 200 nye eLås i 2016. Pris i 2016 er ██████ kr per lås.

---

² http://116piso5x8he66f41zkwjko7.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2015/09/gevinstanalyse-e-l%C3%A5s-B%C3%A6rum-kommune_siste.pdf

Løpende driftskostnader

For digitalt tilsyn ved omsorgsboligene er det løpende driftskostnader per bolig på [REDACTED] i måneden. For portalen knyttet til dette er det en årlig kostnad på [REDACTED]. Når prosjektperioden er over, må dette ut på anbud, eller vi må avvente. Valg av portalløsning og andre teknologier må sees i sammenheng med Agderprosjekt for felles anskaffelse og responscenter, og disse kostnadene kan da se helt annerledes ut.

Det er ingen løpende driftskostnader ved digitalt tilsyn ute i hjemmetjenesten. Siden disse løsningen er koblet til eksisterende trygghetsalarm er det en egenbetaling for brukerne på [REDACTED] som kommer som en inntekt til kommunen og dekker inn utgifter til noe av utstyret.

For eLås er det løpende driftskostnader per måned per bolig på [REDACTED]

Det jobbes med å ansette en velferdsteknologi i 50 % stilling som skal ivareta oppgaver med montering, service og oppfølging av kommunens trygghetsalarmer og annen velferdsteknologi. Denne stillingen er planlagt iverksatt fra og med 01.07.16 med midler fra kommunens budsjett. Det antas at ca. 20 % av denne stillingen vil gå med til arbeid med digitalt tilsyn og eLås (760 000 kr x 20 % = 152 000 kr per år, 76 000 kr for et halvt år i 2016).

Da vi startet med digitalt tilsyn ved omsorgsboligene hadde vi et 2 timers informasjons og opplæringsmøte hvor de involverte ansatte var tilstede (ca. 10 personer). Deretter har en superbruker ved hver enhet hatt ansvar for videre opplæring av ansatte. Teknologien er svært enkel i bruk og krever ikke mye opplæring, men det er viktig at en ansvarlig på hver enhet har god kunnskap og kan melde fra videre til leder/prosjektleder om behov og forslag til endringer. Digitalt tilsyn i hjemmetjenesten er en del av trygghetsalarmsystemet som pleierne kjenner fra før. Vi har derfor ikke kjørt felles opplæring, men fagutvikler i hjemmetjenesten har fulgt opp med grundige prosedyrer og rutinebeskrivelser.

Det er viktig med en prosjektleder som sørger for fremgang og «drar i tråder». Vi legger derfor inn en 30 % stilling som prosjektleder fra midten av 2014. Denne stillingen har vært finansiert med midler fra Østre Agder.

eLås er integrert i journalsystemet Gericca og mobil pleie (LMP). Dette er et meget enkelt system som ikke krever mye opplæring. Systemansvarlig for Gericca er også ansvarlig for oppfølging av dette systemet og melder feil direkte til journalsystemleverandøren på lik linje med feil på andre områder i journalsystemet. eLås krever derfor ikke en egen systemansvarlig. I hver sone i hjemmetjenesten har det vært en ansatt som har vært «nøkkelansvarlig». Denne har tatt den daglige oppfølgingen av eLås med f.eks. registrering av nye eLås brukere inn i journalsystemet.

Velferdsteknologen har ansvar for montering og service på selve lås enheten.

Fagutvikler i hjemmetjenesten har ansvar for å lage rutinebeskrivelser i samarbeid med tjenesten og koordinere videre oppskalering av eLås.

Både eLås og digitalt tilsyn begynner å bli en integrert del av tjenestetilbudet og det er derfor ikke egne stillinger til å ivareta disse løsningene, men dekkes av eksisterende stillinger.

3.4 Oppsummert gevinstvurdering

Netto nåverdi er lik 24,2 mill. kr. Positiv netto nåverdi viser at de økonomiske gevinstene overstiger kostnadene i perioden 2014-2017, og at satsingen på velferdsteknologi er lønnsomt for kommunen. Forventede gevinster forsvarer investeringer i innføring av teknologi og bruk av ressurser i daglig drift.

De fleste av gevinstene kan ikke hentes fra budsjettet, men fører til unngått økning i budsjettet på sikt. En rekke gevinster er også knyttet til spart tid som må omdisponeres til andre oppgaver. Uten gevinstene knyttet til spart tid, er netto nåverdi lik 9,76 mill. kr.

Nåverdien er fordelt mellom årene på følgende måte:

- 2014: NOK 0,24 mill.
- 2015: NOK 2,85 mill.
- 2016: NOK 9,42 mill.
- 2017: NOK 11,67 mill.

Det er større usikkerhet knyttet til gevinster i 2017. Realisering av disse gevinstene forutsetter at kommunen følger utrullingsplanen i kapitlet 3.1, og gjør gode valg rundt mottakere av teknologien.

Gevinstestimaterne er et potensial, ikke faktiske gevinster. Det kreves systematisk arbeid med realisering av gevinstene. Kapittel 4 angir kommunens plan for dette.

GEVINSTER - ØKT KVALITET							
Gevinst	Resultatindikator	Nullpunkt	Målverdi	Når kvalitetsgevinster blir synlige			
				2014	2015	2016	2017
Digitalt tilsyn							
Økt livskvalitet for brukere - bevart verdighet, økt trygghet, mestring og frihet	«Hva er viktig for»-deg skjema Data fra forskningsrapport og effektstudie.	Måling i etterkant av tiltaket	Positiv tilbakemelding	-	X	X	X
Økt trygghet for pårørende	Forskningsrapport Enkel smilefjesundersøkelse	Måling i etterkant av tiltaket	Positiv tilbakemelding	-	X	X	X

Bedre arbeidshverdag og oversikt for ansatte - økt trygghet, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste	Enkel smilefjesundersøkelse	Måling i etterkant av tiltaket	Positiv tilbakemelding	-	-	X	X
eLås							
Økt livskvalitet for brukere - økt trygghet	Enkel smilefjesundersøkelse	Måling i etterkant av tiltaket	Positiv tilbakemelding	-	-	X	X
Økt trygghet for pårørende	Enkel smilefjesundersøkelse	Måling i etterkant av tiltaket	Positiv tilbakemelding	-	-	X	X
Bedre arbeidshverdag og oversikt for ansatte - økt trygghet, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste	Enkel smilefjesundersøkelse	Måling i etterkant av tiltaket	Positiv tilbakemelding	-	-	X	X

GEVINSTER - UNNGÅTTE KOSTNADER

Gevinst	Resultatindikator	Nullpunkt	Målverdi	Unngåtte kostnader per år ('000 NOK)			
				2014	2015	2016	2017
Digitalt tilsyn							
Unngått oppbemanning på natt i kommunale boliger	Årlig oppfølging av bemanning på natt	2 nattevakter per boliggruppe	1 nattevakt per boliggruppe	685	1.370	1.370	2.740
Unngått oppbemanning på natt i hjemmetjenesten	Beregnet unngått oppbemanning på natt	2 ansatte i bil i 2017	2 ansatte i bil i 2017 (unngått økning)	-	-	-	2.740
Forebygge fall og redusere konsekvensene som kan føre til innleggelser på korttidsopphold og sykehusopphold	Registrering av fall og påfølgende lårshalsbrudd på omsorgsboliger for personer med og uten digitalt tilsyn	0 fall for personer med digitalt tilsyn	13 fall for personer uten digital tilsyn. Estimert 1 unngått fall per år	230	460	460	460
Unngått korttidsopphold ved at brukere kan reise rett hjem etter sykehusopphold	Registrering av brukere som blir sendt rett hjem fra sykehus med digitalt tilsyn	0 døgn	42 døgn i 2016 og 70 døgn i 2017	-	-	98	163
Unngåtte behov for langtids plass	Registrering av brukere som normalt ville fått langtids plass, men som i stedet får velferdsteknologi	0 unngåtte plasser	6 brukere i 2016 á 3 mnd. og 8 brukere á 3 mnd. i 2017	-	-	1.060	1.680

GEVINSTER - SPART TID

Gevinst	Resultatindikator	Nullpunkt	Målverdi	Sparte årsverk per år ('000 NOK)			
				2014	2015	2016	2017
Digitalt tilsyn							
Reduserte faste tilsyn av hjemmetjenesten	Beregnet redusert antall faste tilsyn per natt per bruker	Registrert per bruker	37 tilsyn spart i 2016	-	-	4.737 (6,23 årsverk)	-

	med og uten digitalt tilsyn*						
eLås							
Redusert tidsforbruk på nøkkelhåndtering i hjemmetjenesten	Besparelse på nøkkelhåndtering ved innføring av eLås	Skal registreres ved installering av nye eLås	0,022 årsverk spart per eLås	-	1.824 (2,4 årsverk)	3.344 (4,4 årsverk)	5.852 (7,7 årsverk)
KOSTNADER - INVESTERINGER							
Investering	Beskrivelse	Investeringer per år ('000 NOK)					
		2014	2015	2016	2017		
Digitalt tilsyn kommunale boliger							
Portalløsning og utstyr for boliger Frivolltun	Portalløsning og utstyr til 10 leiligheter i 2014, 6 nye leiligheter i 2015			-			
Oppgradering av infrastruktur Frivolltun		30	30	-			
Utstyr for boliger Landviktun	Utstyr til 6 leiligheter, ikke installert, venter på deler	-		-			
Opplæring	412 kr x 2 timer x antall ansatte	-	8	8			8
Digitalt tilsyn hjemmetjenesten							
Digitalt tilsyn hjemmeboende	Sensorer tilkoblet trygghetsalarm	-					
eLås							
eLås investering	100 x [redacted] kr i 2015 200 x [redacted] kr i 2016 100 x [redacted] kr i 2017	-					
KOSTNADER - LØPENDE DRIFTSKOSTNADER							
Løpende driftskostnader	Beskrivelse	Driftskostnader per år ('000 NOK)					
		2014	2015	2016	2017		
Digitalt tilsyn							
Digitalt tilsyn boliger	Antall boliger x [redacted] kr x 12 mnd.	-	-				
Portalløsningen	Drift og support	-					
eLås							
eLås månedspris	50 kr pr lås	-					
Stillinger							
Velferdsteknolog	20 % fra juli 2016	-	-				
Prosjektleder	30 % fra	114	228	228			-
Netto nåverdi = 24,2 mill. kr							

4. Gevinstrealiseringsplan

Dette kapitlet inneholder plan for realisering av gevinstene for digitalt tilsyn og eLås i Grimstad kommune. Kapitlet beskriver innledningsvis kort de viktigste tiltakene før gevinstene med tiltak for å realisere gevinstene samt roller og ansvar for gevinstrealiseringsarbeidet vises i planen under.

Planen har blitt utarbeidet i samarbeid med involverte i kommunen og arbeidet startet med en felles work shop under ledelse av PA Consulting.

Mange av gevinstene begynner allerede å bli realisert. For å realisere og synliggjøre flere gevinster vil vi ha flere fokusområder. Vi vil utføre en enkel smilefjesundersøkelse blant ansatte og pårørende høsten 2016. Vi samarbeider med prosjektet Gode pasientforløp og er i gang med utarbeidelsen av «Hva er viktig for deg» -skjema. Vi vil ha fokus på kartleggingsrutiner i samarbeid med prosjektet Gode pasientforløp. Kartleggingsskjema for velferdsteknologi vil integreres i den helhetlige kartleggingsprosessen for å sikre gode og helhetlige tjenester. Vi vil prøve å beregne gevinster allerede i tildelingen av tjenester og vurdere hva brukere ville ha fått tilbud om hvis velferdsteknologi ikke var mulig.

Registrering av fall vil også ha økt fokus og vi vil jobbe med å kartlegge tid brukt på kjøring til brukere og for henting av nøkler.

Planen vil bli forankret i enhetsledergruppa i helse og sosial. Data fra gevinstrealiseringsplanen vil aktivt bli benyttet i kommunens rapporteringssystem og danner grunnlag for videre arbeid med velferdsteknologi.

Gevinst	Tiltak for å realisere gevinsten	Frist for tiltak	Ansvarlig for tiltak	Resultat-indikator	Hvordan måle og rapportere	Når gevinsten blir realisert	Hvordan gevinsten omsettes	Gevinst-ansvarlig
Unngått oppbemanning på natt	Sikre drift og support på system for digitalt tilsyn	Kontinuerlig	Prosjektleder Silje	Årlig oppfølging av bemanning på natt med spesielt fokus på behov for bemanning ved eventuell nedetid av systemet.	Omsorgsboliger og nattjenesten følger opp årlig forbruk på nattbemanning.	Dags dato.	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke tid på å sikre god dokumentasjonspraksis. - Økt tjenestekvalitet og økt beredskap. - Betjene brukere med økt pleiebehov på samme bemanning. 	Enhetsleder
	Anskaffelsesprosess for fremtidens trygghetssystem slik at flere leiligheter/rom kan få utnytte mulighetene med digitalt tilsyn	01.12.2016	Prosjektgruppe for anskaffelsesprosjekt					
Forebygge fall og redusere konsekvensene av fall	Opprette journalkode for fall	01.10.2016	Systemansvarlig	Registrering av fall og påfølgende skader på omsorgsboliger for personer med og uten digitalt tilsyn.	<p>Omsorgsboliger fører oversikt i qm+ og registrerer alle fall.</p> <p>Fagleder måler og følger opp fall hvert kvartal i skyggeregnskap.</p>	Dags dato	<ul style="list-style-type: none"> - Forebygging av fall og skader fører til unngåtte korttids- og sykehusopphold, og utsatt økning i tjenestebehovet på sikt. 	Fagleder
Redusert antall besøk av hjemmetjenesten	Estimere hvilke tilbud bruker ville ha fått hvis ikke digitalt tilsyn var et alternativ	Fortløpende for nye brukere	Bestillerenhet	Registrere vedtakstid med digitalt tilsyn og hva bruker ville ha fått uten digitalt tilsyn.	<p>Registrere vedtakstid med digitalt tilsyn og hva bruker ville ha fått uten digitalt tilsyn i et excel-skjema. Beregne gevinster</p> <p>Registrere antall utrykninger på alarmer fra digitalt tilsyn.</p>	Dags dato.	<ul style="list-style-type: none"> - Økt mulighet til å respondere raskt på alarmer - økt beredskap. - Økt kvalitet. - Utsatt behov for oppbemanning av nattjenesten 	Fagleder
	Utarbeide kartleggings-skjema som en integrert del av sjekklister og kartleggings-skjema tilknyttet gode pasientforløp for å sikre at brukere som er aktuelle for digitalt tilsyn får tilbud om dette	01.10.2016	Prosjektleder for digitalt tilsyn i samarbeid med prosjektleder for gode pasientforløp					
Økt livskvalitet for brukere - bevart verdighet, økt trygghet,	Utarbeide «Hva er viktig for deg»-skjema i samarbeid med prosjektet «Gode pasientforløp»	01.10.2016	Prosjektleder Silje	<p>Forskningsrapport fra UiA</p> <p>"Hva er viktig for deg"-skjema utarbeides i</p>	"Hva er viktig for deg"-skjema integreres i kartleggingen og følges opp hver 3 mnd.	Dags dato.	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke resultatene til aktiv kvalitetsforbedring, og individuelt tilpassede/reduerte tjenester. 	Primærkontakt i samarbeid med gruppesykepleier

mestring og frihet				samarbeid med prosjektet «Gode pasientforløp» Effektstudie fra PA				
Bedre arbeidshverdag og oversikt for ansatte - økt trygghet, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste	I samarbeid med Østre Agder lages en smilefjesundersøkelse	01.09.2016	Silje Prosjektgruppa	Smilefjesundersøkelse distribueres og følges opp Effektstudie fra PA	Smilefjesundersøkelsen fylles ut av ansatte. Kjøres fortrinnsvis hvert halvår.	Dags dato.	- Bruke resultater i medarbeider-samtaler, kvartalsrapporter og andre arbeidsmiljøtiltak	Fagleder/ enhetsleder
Økt trygghet for pårørende	Lage smilefjesundersøkelse og følge opp resultater på undersøkelsen.	01.09.2016	Prosjektgruppa	Forskningsrapport fra UiA Smilefjesundersøkelse distribueres og følges opp Effektstudie fra PA	Smilefjesundersøkelsen fylles ut av pårørende og følges opp av prosjektgruppa. Kjøres fortrinnsvis hvert halvår.	Dags dato.	- Redusert pårørende-belastning. - Økt deltakelse av pårørende innen yrkesliv og frivillighet	Fagleder
Unngått korttidsopphold ved at brukere kan reise rett hjem etter sykehusopphold	Implementere registreringsskjema i bestillerenheten	Fortløpende	Bestillerenheten	Registrering av brukere som blir sendt rett hjem fra sykehus med digitalt tilsyn	Bestillerenheten registrerer informasjonen i Excel. Skyggeregnskap oppdateres/valideres ved prosjektets slutt. Data brukes i tertialrapporter.	Dags dato.	- Oppfylle kommunens mål om at flere kan bo trygt og godt hjemme lenger. - Unngå opprettelse av nye sykehjemsplasser.	Bestillerenheten
Unngått behov for langtidsplass	Implementere registreringsskjema i bestillerenheten	Fortløpende	Bestillerenheten	Registrering av brukere som normalt ville fått langtidsplass, men som i stedet får	Bestillerenheten registrerer informasjonen i Excel. Skyggeregnskap oppdateres/validere	Dags dato.	- Oppfylle kommunens mål om at flere kan bo trygt og godt hjemme lenger.	Bestillerenheten

				velferds- teknologi	ved prosjektets slutt. Data brukes i tertialrapporter.		- Unngå opprettelse av nye sykehjemsplasser.	
Redusert tidsforbruk på nøkkel- håndtering i hjemme- tjenesten	Lage skjema for registrering av tidsbruk for nøkkelhåndtering hør og etter innføring i ny hjemmetjenestesone	01.07.2016	eLås ansvarlig - Tanja	Definere gjennomsnittlig tidsbruk på nøkkel- håndtering ved å registrere over en uke. Sammenligne med tall fra andre rapporter (f. eks. Bærum).	Gjennomsnittlig tidsbruk på nøkkelhåndtering beregnes en gang og registreres i Excel for fremtidig sammenligning. Basert på dette vil kommunen anslå spart tid ift. antall brukere med eLås.	Dags dato.	- Håndtering av flere brukere, kvalitetsforbedring.	Fagutvikler hjemme- tjenesten

